

Het Zeggeblad

Afdeling Nieuwegein-IJsselstein e.o. | Juni 2023

NL Doet bij Cirkeltje Rond

Hoe maak ik de juiste keuze voor een groen dak?

Poppenwiegjes en meer, sfeerverslag van de Insectenwerkgroep

Het Zeggeblad

Afdeling Nieuwegein-IJsselstein e.o. | Juni 2023

Inhoud

4. Nieuw informatiebord over Biodiversiteit
5. NL Doet bij Cirkeltje Rond
6. Genen zeldzame IJsselsteinse fruitbomen zeker gesteld
7. Lezing KNIJ
8. Sfeerverslag Insectenwerkgroep
9. Antwoord en Nieuwe 'Wat is dit?'
10. Hoe maak ik de juiste keuze voor een groen dak?
11. Nieuwe route IVN Routes App
12. Jeugdgroep De Bijenkorf
13. Verslag Lente excursie 16 april

Informatie over excursies en werkgroepen vind je elk jaar in een uitneembaar mid-denblad in maart. Heb je dat niet (meer) dan kun je voor informatie terecht bij het bestuur: bestuur@ivn-nijeo.nl of bij de redactie: zeggeblad@ivn-nijeo.nl

Colofon

Redactie:

Loes Truijens

Mary van der Plank

Frans van Erven

Mieke Kroondijk

Kopij voor het volgende nummer graag voor 4 september 2023 sturen naar zeggeblad@ivn-nijeo.nl

Gelieve afbeeldingen (bij teksten of los) in zo groot mogelijke resolutie aan te leveren. Graag de afbeelding noemen naar het bijbehorende tekstbestand of naar het onderwerp van de afbeelding. In Word geplaatste afbeeldingen dienen ook apart als JPEG-bestand aangeleverd te worden. Voor advertentietarieven verwijzen we u naar onze website.

Van het bestuur

AUTEUR EN FOTO: MARTIN VAN GENDEREN

"IVN-natuur educatie": een van onze doelstellingen is zoals de naam al zegt natuureducatie. Nou is natuur wel een heel uitgebreid onderwerp. Al zou je meerdere levens geheel wijden aan de natuur, dan zou je nog maar een fractie hebben gezien en begrepen. Wat in ieder geval een goed begin is, is het goed om je heen leren kijken en dat aan andere mensen overbrengen. Ook over het leren kijken en verschillen leren zien kun je makkelijk een leven doen.

Zo staan er in park Oudegein heel wat mooie bomen, en tot voor kort zag ik meestal wel wat voor boom het was en wat voor vogels erin zaten. Toch was er veel wat ik al die jaren over het hoofd zag.

Sinds ik een paar jaar met een aantal mensen mossen ben gaan zoeken en bestuderen is er weer een wereld opengedaan. Het nadeel; dat ze allemaal heel erg op elkaar lijken, is eigenlijk een voordeel: je moet weer helemaal opnieuw leren kijken. En dan ga je (heel) langzaam zien dat al die mosjes er niet alleen anders uitzien en vaak erg mooi zijn, maar dat je op verschillende plekken ook heel andere soorten ziet. En dat heb je dan zelf weer geleerd. Je kunt bij wijze van educatie natuurlijk niet aan iedereen in een uurtje of twee leren hoe al die mossen (of planten, vogels of insecten) heten. Wat wel kan is mensen leren kijken, luisteren, ruiken en proeven. En zo leren ze in iedere geval dat er veel te zien is in de natuur en misschien willen ze er dan ook meer voor opkomen.

Iets wat we als bestuur (dat gelukkig weer voltallig is) voor dit jaar als doelstelling hebben, heeft ook te maken met zien. We willen graag dat de activiteiten van onze vereniging iets meer gezien worden. Niet zozeer uit ijdelheid, maar omdat wat we doen steeds te maken heeft met allerlei soorten van kennis over de natuur en duurzaamheid. Hoe meer mensen dat zien, hoe meer ze er wat van op kunnen steken en erdoor aangestoken worden. Daarom, als je een leuke activiteit doet, leg dat op de een of andere manier vast en deel dat in het Zeggeblad, op onze site, in de krant, enzovoort.

Wat betreft leren kijken: in de toekomst kijken lukt nog niet erg. Dus tot wanneer het MEC nog te gebruiken is weten we niet. Er is wel toegezegd dat we minstens 2 maanden van tevoren horen wanneer de werkzaamheden beginnen.

EEKHOORNTJE MOS (VOCHTIG)

Nieuw bestuur

AUTEUR EN FOTO: FRANS VAN ERVEN (NIEUW BIJ DE REDACTIE)

Dinsdag 14 maart was er de ledenvergadering voor de afdeling IVN Nieuwegein-IJsselstein e.o. Een twintigtal leden had de moeite genomen om af te reizen naar het Milieu Educatief Centrum (MEC) in park Oudegein.

Martijn Disco opende de vergadering en Martin van Genderen loodste als secretaris de aanwezigen door de agenda.

Voordat we met agenda begonnen werd de vraag gesteld wanneer de nieuwbouw voor het MEC gaat plaatsvinden en de gevolgen voor de diverse werkgroepen. Als het MEC weg is zal men ergens anders de activiteiten moeten voortzetten. De jeugdwerkgroep gaat bijvoorbeeld naar Fort Vreeswijk. Ook de verzending per post van Zeggeblad was een eerste onderwerp. Het bestuur gaf een uitleg over de keuze en zegde toe om nogmaals naar het besluit te kijken.

IVN

IVN Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid is een landelijke vereniging van vrijwilligers en beroepskrachten. Het doel van het IVN is het bevorderen van een duurzame samenleving door het organiseren en stimuleren van educatieve activiteiten in de ruimste zin van het woord.

Het Zeggeblad is het blad voor leden en donateurs van de afdeling Nieuwegein-IJsselstein en omstreken van IVN.

Onze afdeling omvat de gemeenten Nieuwegein, IJsselstein en Houten.

Informatie over de afdeling is ook te vinden op <https://www.ivn.nl/afdeling/nieuwegein-ijsselstein-eo>.

De agenda kende de volgende onderwerpen:

- Verslag van de algemene vergadering 2022. Deze is vastgesteld.
- Het financieel verslag en het financieel overzicht. Het financieel overzicht wordt per post/activiteit doorgenomen. Hier worden enige wijzigingen voorgesteld door de vergadering. Met uitvoering van deze wijzigingen wordt het financieel overzicht vastgesteld. De kascommissie heeft de financiën gecontroleerd en geen bijzonderheden aangetroffen. De commissie is decharge verleend. Een nieuwe commissie is benoemd: Nelleke Both en Luc de Bruijn.
- De begroting voor 2023 wordt ook met enige wijzigingen vastgesteld.
- Vervolgens wordt het jaarverslag 2022 van alle activiteiten en de jaarplannen van 2023 doorgenomen en goedgekeurd.

Na een korte pauze wordt de resterende agenda verder afgewerkt.

- Verkiezing nieuwe Bestuur. Van het huidige bestuur blijven alleen Martin van Genderen en Martijn Disco beschikbaar. Catharina Vaendel en Wim Muiswinkel zijn de nieuwe bestuursleden, waarbij de volgende rolverdeling wordt afgesproken:
 - Catharina, *voorzitter*
 - Martin, *secretaris*
 - Martijn, *algemeen bestuurslid*
 - Wim, *penningmeester*
- In januari is er een inspiratiesessie geweest waarbij leden hun ideeën aan konden geven. Het bestuur heeft dit nu verder uitgewerkt. Maar om de ideeën uit te voeren wordt er door het bestuur aan leden en activiteitencommissies gevraagd om daar een bijdrage aan te leveren. Voor de zomer wordt dit verder duidelijk. De afgelopen maanden is hard aan de website gewerkt. De website kent een landelijk gedeelte en een afdelingsgedeelte. Catharina geeft aan wat er is gewijzigd in het afdelingsgedeelte.
- Van de rondvraag werd geen gebruik gemaakt. Wel was er een oproep van Yvon Vrolijk van KNIJ, om subsidie aan te vragen voor acties zoals KNIJ die in IJsselstein uitvoert. Denk aan de regenton of tegel eruit plantje erin. Intratuin wil daaraan meewerken door bijvoorbeeld biologische planten in te kopen.

Hierna werd de vergadering gesloten.

Nieuw informatiebord over Biodiversiteit in IJsselstein

AUTEUR EN FOTO: KNIJ

IJsselstein is een informatiebord rijker. Het nieuwe bord is onderdeel van een serie infoborden met als rode draad de unieke fruitcollectie van IJsselstein. Na een bord over de hazelaarroute, leifruitrekken en klimaatadaptatie gaat dit vierde bord over biodiversiteit.

GERRIE ABEL (LINKS) EN KARIN LENTEN (RECHTS) ZIJN DE INVENTARISEER-
ERS EN FOTOGRAFEN VAN DE MEESTE FOTO'S OP HET BORD.
FLORIE VAN OS (MIDDEN) MAAKT EEN KROKUSHART ONDER HET BORD.

Het initiatief is van KNIJ, met kleurrijke illustraties door de IJsselsteinse vormgever Dokwerkers. De meeste foto's zijn van lokale experts Karin Lenten en Gerrie Abel. Zij hebben duizenden waarnemingen ingevoerd voor het Bioblitz onderzoek wat rondom de fruitcollectie gedaan wordt. Op waarneming.nl zijn inmiddels ruim duizend verschillende soorten ingevoerd, die kruipen, vliegen, groeien en bloeien rondom fruitbomen. Een selectie daarvan is op het bord terug te vinden. Het bord staat in de fruitboomgaard vlak bij de school de Tandem in IJsselveld.

Er is meteen van de gelegenheid gebruik gemaakt om de laatste krokusbollen, die we speciaal hiervoor hebben bewaard, onder het bord in de grond te stoppen. Gelukkig nog op tijd, voordat alles in bloei staat. Er zijn in het najaar van 2022 weer nieuwe krokusharten gemaakt in het openbaar groen. Deze plek op de route van en naar de school, waar veel hondenuitlaters en wandelaars langs komen en waar kinderen in de boomgaard spelen, zal daardoor veel worden gezien. Dit initiatief is mede mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage uit het wijkbudget.

IVN-ers schonen Nieuwegein op

AUTEUR EN FOTO: SILVANA SKOTARCZAK

Op zaterdag 14 maart, de dag van de landelijke opschoon actie, gingen we met 14 enthousiaste personen aan de slag om Nieuwegein schoner te maken. Gewapend met knijpstokken en vuilniszakken verdeelden we ons in groepjes en per fiets deden we verschillende locaties aan in Nieuwegein. De meeste rommel hebben we opgeruimd langs middelbare school-routes, waar de fietspaden bermen met veel troep lieten zien. Ook het terrein rond de nieuwe foodcourt bij de oprit naar de A27 had duidelijk behoefte aan een schoonmaakbeurt. Stukken van het park Oudegein, en ook het gebied rond zwembad Merwestein waren behoorlijk vuil. In totaal leverde de schoonmaakactie 10 volle vuilniszakken op. Hoewel het een pittige klus was gingen de zap-ers (ZwerfAfvalPakkers) met een gevoel van voldoening weer naar huis. En heel fijn was het dat het zaterdag heerlijk voorjaarsweer was! Alle deelnemers hartelijk dank voor jullie mooie bijdrage!

NL Doet bij Cirkeltje Rond

AUTEUR: FRANS VAN ERVEN

Zaterdag 11 maart was het weer NLDoet, een activiteit die jaarlijks door het Oranjefonds wordt georganiseerd. Als je inschrijft als organisatie ontvang je een subsidie, waarmee je materialen aan kunt schaffen. De dag staat in het teken van het vele en verschillende werk van en door vrijwilligers.

Het is de bedoeling om nieuwe vrijwilligers aan te trekken. Cirkeltje Rond is in 2014 met behulp van IVN als buurttuin gestart in de wijk Fokkesteeg naast verpleeghuis de Geinsche Hof aan de Vuurscheschans 75/77.

Inmiddels is een woest stuk bouwland omgevormd tot een heuse belevingstuin.

Met NL Doet starten de activiteiten op de buurttuin weer. Hoewel er hele jaar werk is vinden de grote klussen plaats op deze dag. Een belangrijke factor bij deze buiten activiteit is het weer. Gepland stonden diverse klussen met de kwast. Het schilderen van een bank en het in de olie zetten van hardhouten banken. De banken waren te nat, dus dat ging niet door dit jaar. Er zijn wel veel vlinderstruiken gesnoeid, het hout is versnipperd of in de houtwal geplaatst. Ook zijn er veel planten de grond ingegaan, zoals een aantal haagbeuken die gered zijn bij werkzaamheden in de wijk Fokkesteeg.

Om 9.30 uur werd er door 20 vrijwilligers waaronder IVN-ers verzameld in het restaurant van verpleeghuis de Geinsche Hof. Tijdens de kennismaking en onder het genot van koffie of thee met versgebakken appelplaat gebak werden de klussen besproken, waarna we enthousiast aan het werk gingen. Om 12.30 uur zijn we gestopt voor de door Zorgspectrum aangeboden lunch en hebben we gezellig met elkaar gekletst tijdens het eten.

Na de lunch is nog tot 15.00 uur gewerkt en daarna heb ik iedereen bedankt voor zijn of haar inspanning. Cirkeltje Rond is weer geholpen, de tuin is grotendeels klaar en de vrijwilligers gingen moe maar voldaan genieten van de rest van deze zonnige dag.

FOTO: CARIN LAARMAN

FOTO: FRANS VAN ERVEN

Genen zeldzame IJsselsteinse fruitbomen zeker gesteld

AUTEUR EN FOTO'S: KNIJ

De eerste enten zijn geknipt voor een uniek genenborgingsprogramma. In IJsselstein staan 2200 fruitbomen. Hiervan zijn honderden rassen zeldzaam. Meerdere zijn zo zeldzaam dat er maar één ter wereld voortkomt en dat is in IJsselstein.

De genen van een fruitboom kunnen nog niet opgeslagen worden via de bloesem en zaden. Hiervoor is nog een takje nodig met knoppen om te kunnen vermeerderen en daarmee de zeldzame rassen te behoeden voor uitsterven. In samenwerking met diverse partijen is het gelukt om een uniek genenborgingsprogramma op te zetten. Er zijn in 2022 vijftig enten geknipt. De komende jaren zal dit jaarlijks worden herhaald met elke keer andere zeldzame rassen die hier staan. Als de enten zijn uitgegroeid tot bomen worden ze over een paar jaar weer teruggeplaatst in

de openbare ruimte van IJsselstein.

KNIJ is blij dat het gelukt om dit unieke programma op te starten. IJsselstein is de fruihooftstad van Europa. Met dit project kan de collectie ook toekomstbestendig blijven. Meer weten over de unieke fruitcollectie?

Website

www.fruitcollectieijsselstein.nl

De wonderbaarlijke verbinding van bodem, plant, dier en mens

AUTEUR EN FOTO: FRANS VAN ERVEN

Hierover ging de lezing van Klimaat Neutraal IJsselstein bij Intratuin IJsselstein/Benschop op vrijdagavond 11 maart. De lezing werd gehouden door Monique van der Laan en Yvon Vrolijk en startte met een vraag aan de aanwezigen. Wat zien jullie op de 1^e dia? Yvon zag daar haarzelf en Monique als de mensen die zich verwonderen over alles wat leeft in en rond de bodem. Samen hebben ze een permacultuur opleiding gedaan.

Eerst gaf Yvon nog aan waarom we bij Intratuin zaten. Klimaat Neutraal IJsselstein is een samenwerking met Intratuin aangegaan, waar al diverse acties uit voort zijn gekomen, waaronder: een logeertuin voor kerstbomen, tegel eruit en plantje erin of de laatste actie: alleen een plantje erin. Intratuin IJsselstein zet zich meer in voor biodiversiteit en steeds meer planten zijn biologisch. Bij samenwerkingsacties worden speciaal biologische planten ingekocht.

Monique van der Laan geeft een introductie van haarzelf en het bedrijf dat ze samen met haar man en kinderen heeft: de biologische boerderij “De Beekhoeve” in Kamerik. Duurzaam ondernemen en samenwerken met de natuur zijn daar de basisprincipes.

Wat leeft er allemaal in de bodem?

Een theelepels aarde bevat meer organismen dan er mensen op de wereld zijn. Verder zitten er veel schimmels in de bodem en veel bodemdieren zoals de verschillende soorten regenwormen. Met stukjes uit de film “Onder het maaiveld” werd de presentatie verduidelijkt.

Door vragen aan het publiek (± 60 belangstellenden) en de filmbeelden van de nieuwe film “Wat leeft er onder de bodem” werd het een actieve lezing waarbij zowel Yvon als Monique elkaar afwisselden en aanvulden.

Vanuit het publiek kwam de vraag of, gelet op de actualiteit rondom landbouw en stikstof de dames ook niet eens in Den Haag hun verhaal konden vertellen. Monique gaf aan dat dit niet zo zinnig is. Zij laat liever zien hoe je omgaat met de bodem en dat deze methode betere resultaten oplevert.

Bijvoorbeeld met kruidenrijk grasland en het regelmatig verplaatsen van koeien zodat het gras weer tijd heeft om te groeien. Dit noemt men Holistisch grazen. De mens heeft nooit rekening gehouden met het natuurlijke ritme van het gras dat om de paar maanden begrazen moet worden. Met een filmpje over verwoestijning van Alan Savory werd duidelijk gemaakt wat de gevolgen zijn van het constant begrazen van grond, waarbij het gras geen tijd heeft om te groeien. Kortom oog voor de natuur en de bodem wordt steeds belangrijker.

Voorafgaand liet Yvon nog enige dia's zien van haar moestuin in het begin en zoals hij nu is. Er wordt niet gespit en planten zijn volgens een permacultuur-ontwerp geplant.

Nu, jaren later is er volop bodemleven en is de tuin volledig volgens deze gedachte begroeid.

Voor meer informatie over deze lezing kijk op de website van Klimaat Neutraal IJsselstein en tik in het zoekveld “Bodem” in. Als je wat wil weten over de boerderij kijk dan eens op de website van Boerderij de Beekhoeve.

Websites

<https://beekhoeve.eu>

<https://klimaatneutraalijsselstein.nl>

<https://savory.global/holistic-management/>

Poppenwiegjes en meer

Sfeerverslag van de insectenwerkgroep

AUTEUR: EVELINE ZIJDERVELD

Op 3 april was de insectenwerkgroep weer op pad; deze keer met ons zessen naar Doorn op de zandgronden van de Utrechtse Heuvelrug met de St Helenaheuvel als startpunt. Vanuit hier zijn verschillende mooie kortere en langere wandelroutes aangegeven. Maar als insectenwerkgroep komen we meestal niet zo ver, omdat er onderweg van alles te zien is waarbij we weer even stilstaan.

Op het bord bij de parkeerplaats staat vermeld dat er hier adders voorkomen. En dat tussen alle rondrennende honden?! Ondanks dat het koud was, zagen we al van alles vliegen. Grijze zandbijen en meerdere soorten hommels met al veel stuifmeel op het lijf zagen we in de nabijheid van de bloeiende gaspeldoorn, waar ze o.a. het stuifmeel vandaan halen. Tussen de uitgebloeide heide vonden we lege kapsels van de tijgerspin. Dit is een soort, die het inmiddels heel goed doet in Nederland; van oorsprong kwam deze voor in Zuid-Europa. Wil je dit mooie beestje zien, ga dan in juli of later maar eens kijken.

Verderop stonden een paar narcissen in bloei. De kelken bleken een mooie schuilplaats te zijn voor zandbijen en zweefvliegen: beschutting tegen de koude wind. Af en toe sprong een klein sprinkhaantje weg, waarschijnlijk een van de doortjes, want dit is de enige sprinkhaansoort die in het vroege voorjaar te zien is en de winter overleeft als volwassen insect. Een klein motje verborg zich in een spleet van een stam. Een hond dronk water uit een holte tussen boomwortels. Toen we daar even gingen kijken, zagen we allemaal dode en halfdode springstaarten drijven als witte stipjes. We vervolgden ons tochtje op een smal wandelpad langs een mooie bosrand. Om ons heen riepen de boomklevers en af en toe de zwarte specht. De vogels lieten ons horen, dat het al lente is.

Even later ontdekte Karin poppenwiegjes op een dode schorsloze den, het meest waarschijnlijke een poppenwiegie van de grijze ribbelboktor. Dit is de meest algemene ribbelboktor, die van dood naaldhout leeft.

Deze boktor legt een eitje onder boomschors en wanneer de larve uitkomt maakt het na 2 of 3 jaar een wiegie (zie foto). Vlak voor de verpopping gaat de larve in het zelfgemaakte wiegie liggen, op de rug met de pootjes omhoog. Na een paar dagen transformeert de larve tot pop. Transformatie is een wonderlijk proces. En dat is wat we hier doen. Ons verwonderen en verbazen. In de herfst komt de ribbelboktor uit de pop als imago; het volwassen insect. Deze blijft onder de schors in het wiegie liggen tot het voorjaar komt en dan bijt de boktor, als de temperatuur stijgt, zich door de schors heen. Dus ook deze middag ontdekten we weer iets over die totaal andere en wonderlijke insectenwereld, waar mensen doorgaans aan voorbij gaan. Voor een uitgebreider verhaal en meer foto's over dit onderwerp, zie:

Bron KNNV.nl/Kennisbank/Ribbelboktorren-en-poppenwiegies/

FOTO: EVELINE ZIJDERVELD | MAN RIBBELBOKTOR

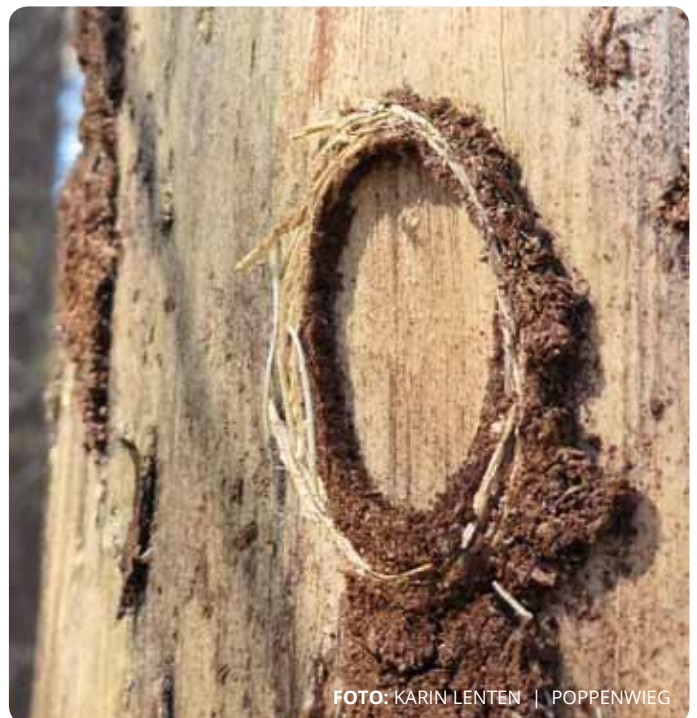

FOTO: KARIN LENTEN | POPPENWIEG

DE OVERIGE FOTO'S DIE BIJ HET ARTIKEL HOREN ZIJN TE VINDEN OP DE ACHTERPAGINA

Antwoorden 'Wat is dit?'

FOTO: MARY VAN DER PLANK

- ✓ Onderzoek van foto gaf door een scan als oplossing: 'zootje ongeregeld!' Vond ook de oplossing: spinnennest en spooky ...maar denk toch niet dat het de oplossing is. Bedacht de eikenprocessierups?! Maar die hadden, toen ik ze eens in een boom zag, niet dat witte plasticzak effect. Of de spinselmot/stippelmot, deze wel vers gezien in wilgenbomen en toen wel dat genoemde effect. Maar vond ook: Spinsel van de **Harige Lakei mot rups**. Zo jong in het spinsel nog niet zo mooi, maar wel erg mooi als ze groter groeien. Ben benieuwd wat de oplossing is.

Maaïke Hulleman

- ✓ Volgens mij is de foto die Mary heeft gemaakt van **spinselmot**

Carin Laarman

- ✓ Op de foto is het spinsel van de **spinselmot** te zien.

Veerle van Kuilenburg

Drie inzenders hebben het goed! Ze kunnen binnenkort de € 10.- cadeaubon van Intratuin in de bus verwachten.

Nieuwe 'Wat is dit?'

FOTO: HERMAN KRAAIJKAMP

Gelukkig hebben we op het laatste moment nog een nieuwe "Wat is dit?" binnengekregen van Herman Kraaijkamp. Wij willen graag prijzen blijven uitloven. Dus daarom hierbij een oproep: stuur je natuurvraag naar ons op!

Dit is de inzending van Herman:

Bij de Rietplas in Houten zuid zag ik deze vogel. Mij onbekend en ik kan deze vogel ook niet vinden op internet.

Stuur je antwoord naar onze redactiemail zeggeblad@ivn-nijeo.nl met vermelding van naam en adres en wie weet win je daarmee een cadeaubon van Intratuin!

Hoe maak ik de juiste keuze voor een groendak?

AUTEUR: SHANNON HOEFLAKEN (KNIJ)

Je wilt een Sedumdak installeren, maar welk groendakstelsel kun je dan het beste kiezen? In dit artikel leggen we uit welke soorten groendaken er zijn en waar je voor de aanschaf aan moet denken.

Opbouw traditioneel Sedumdak

Een traditioneel Sedumdak bestaat uit 3 opbouwlagen: een drainagelaag, een substraatlaag en een Sedummixmat. De drainagelaag vangt het regenwater op.

Het wordt geleverd met een filtervlies om te voorkomen dat er substraat in de hemelwaterafvoer terecht komt. Het daktuinsubstraat, bestaande uit een mengsel van lava, bims en compost, fungeert als een voedingsrijke laag waarin de beplanting van het groendak groeit. Tot slot is er de Sedummixmat. Deze vegetatiemat is voor tenminste 95% voor begroeid op de kwekerij en bevat 6 tot 8 verschillende soorten Sedum. Een leuke tip is om in deze opbouw biologische bloembollen te planten!

Opbouw lichtgewicht Sedumdak

Het lichtgewicht Sedumdak bestaat ook uit 3 lagen en bevat net als het traditionele groendak ook een drainagelaag met filtervlies. In tegenstelling tot het traditionele Sedumdak, heeft dit groendakstelsel een substraatrol, gemaakt van minerale wol in plaats van daktuinsubstraat. Sedumplanten kunnen in deze lichtgewicht laag ook goed wortelen. Daarnaast heeft de minerale wol een uiterst goede capillaire werking; het zuigt al het regenwater op als een spons en verdeelt het evenredig over het hele dak. Deze combinatie van materialen maakt dit groendakstelsel een stuk lichter, waardoor het op dakconstructies met relatief weinig draagkracht geplaatst kan worden. Ideaal dus voor kleine daken van bijvoorbeeld schuurtjes en carports.

Kant-en-klare Sedumcassettes

Voor kleinere daken zijn ook kant-en-klare Sedum-cassettes ook een goede optie. Dit handige groendakstelsel kan in een handomdraai op het dak worden geplaatst. Als

consument kun je deze lichtgewicht Sedumtrays bij diverse webshops of tuincentra, zoals de [bestellen](#) en het Sedumdak zelf aanleggen.

Groene daken als stapstenen voor de biodiversiteit

Bij het ontwerp en aanleg van het groendak moet er wel goed opgelet worden dat het dak of de nabije omgeving kwalitatief goede voortplantingsmogelijkheden biedt. Het is belangrijk dat een groendak niet als een ecologische val fungeert, maar voor mobiele soorten als een stapsteen gebruikt kan worden op weg naar andere gebieden. Naast de vegetatiematten bestaande uit mix van Sedumplanten zijn er ook vegetatiematten beschikbaar met een variatie aan wilde bloemen of kruiden. Bij de toepassing van deze vegetatie is er wel een dikkere substraatlaag nodig waardoor het gewicht op het dak zwaarder wordt. Als dit in verband met de draagkracht niet mogelijk is om te installeren dan kan er ook een biodiversiteitspakket toegepast worden op een Sedumdak. Dit pakket is samengesteld in samenwerking met De Vlinderstichting. De zorgvuldig geselecteerde producten hebben een gunstige invloed op het leefklimaat van vogels, bijen, vlinders en andere insecten. Het biedt nestgelegenheid, beschutting en voeding en verhoogt daarmee de ecologische waarde van het Sedumdak.

Checklist aanschaf groendak

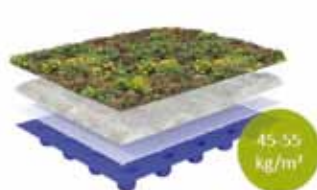
Ben je van plan om een groendak te installeren? Raadpleeg dan het internet, voor het gemak voegen we hier nog wat webadressen toe. Vraag ook bij je gemeente naar mogelijkheden.

KNIJ maakt veelal afspraken voor de bewoners in IJsselstein.

Traditioneel groendak 0-25*

1. Sempergreen Sedummixmat
2. Daktuinsubstraat extensief
3. Drainage inclusief filtervlies

Lichtgewicht groendak 0-25*

1. Sempergreen Sedummixmat
2. Substraatrol
3. Drainage inclusief filtervlies

BIOLOGISCHE BLOEMBOLLEN IN SEDUMDAK

Websites

www.nmu.nl/nieuws/check-je-dak-met-de-duurzame-daken-kansenkaart-tool/
www.nieuwegein.nl/groendaken
www.klimaatneutraalijsselstein.nl/actueel/508-sedum-2023

Een nieuwe route op de IVN Routes App

Wandelen in Nieuwegein over Fort Jutphaas en Zuidersluis

AUTEUR: TINY SCHOLTENS

Zoals jullie gewend zijn, hebben we voor het verschijnen van dit nummer van het Zeggeblad, ook weer een nieuwe wandeling voor de IVN Routes-app gemaakt.

We slingeren over Fort Jutphaas en wandelen langs oude en nieuwe kanalen en sluizen. Onderweg komen we oude boerderijen, een kasteel en mooie natuur tegen zoals hoogstam fruitbomen en bloeiende bermen. Op het water werden wij verrast door een mannetje grote zaagbek. De route begint bij Fort Jutphaas en is ruim 4 km. lang.

Doen dus! Trek je schoenen aan en ga aan de wandel! Wij, van het IVN Routes App team, wensen jullie veel wandelplezier.

Uilen en Moestuintjes

AUTEUR: MARGRIET VAN DER SLOOT, JEUGDGROEP DE BIJENKORF

Ongeveer elke maand komt Jeugdgroep De Bijenkorf bij elkaar. Er komen een wisselend aantal kinderen, die allemaal heel enthousiast zijn. En wat weten ze al veel! Vaak leren wij, begeleiders, net zoveel van hen als zij van ons. Gelukkig hebben we ook twee nieuwe begeleiders gevonden: Ake en Laura. Zij hebben leuke ideeën ingebracht en we zijn heel blij met hun inbreng. In een volgend Zeggeblad zullen ze zich voorstellen.

Maart | Moestuintje

In maart zijn we met de kinderen gaan ontdekken hoe ons groente en fruit groeit. Ake had een puzzel gemaakt van alle stadia van zaadje tot vrucht, die door de kinderen op volgorde gelegd moest worden. Het is altijd weer leuk om met de kinderen naar buiten te gaan en de kinderen gingen nu zoeken naar ontkiemend eikels. Er werden er heel wat verzameld. Daarna mochten de kinderen een aantal verschillende soorten zaden planten, van groente tot eetbare bloemen, zoals Oost-Indische kers, tuinkers en bonen. We zijn benieuwd wat er uiteindelijk thuis opgekomen is.

FOTO: MARGRIET VAN DER SLOOT | INHOUD UILENBALLEN

Februari | Uilen

In februari kwam Martin vertellen over uilen. Na een prachtige presentatie gingen we naar buiten om in het Natuurpark naar uilen te zoeken. Nu zie je die niet zo snel overdag op zaterdagmorgen, maar de kinderen ontdekten een wel heel bijzondere uil in een boom! Daarna was het tijd om te ontdekken wat je allemaal in een uilenbal kunt vinden. Op de foto's zie je hoe enthousiast en geconcentreerd er gewerkt werd. De ochtend was veel te snel voorbij en we hoorden later dat de vondsten zorgvuldig bewaard worden.

FOTO: MARGRIET VAN DER SLOOT | UILENBALLEN UITPLUIZEN

FOTO: CECILE KUIPERS | ZOEK DE UIL...

FOTO: CECILE KUIPERS | GEVONDEN!

FOTO: CECILE KUIPERS | UILENBALLEN UITPLUIZEN

Lente excursie zondag 16 april

Wilde bijen en Stinzenplanten op landgoed Amelisweerd

AUTEUR: FRANS VAN ERVEN

Zondag 16 april verzamelden 15 mensen zich rond 13.30 uur bij restaurant de Veldkeuken in Amelisweerd om daar te starten met een excursie onder leiding van Eveline Zijderveld, Karin Lenten, Tiny Scholtens en Cecile Kuipers. Voor de start van de wandeling werd door Cecile een kaart rondgedeeld met afbeeldingen van bijen, hommels en zweefvliegen voor het geval we bijen en hommels tegen zouden komen. Een hommelmel is trouwens ook een bij vertelde Cecile haar toehoorders.

Landgoed Amelisweerd kent verschillende gebieden en is eigendom van de gemeente Utrecht die het in 1951 kocht. De excursie staat in het teken van Stinzenplanten. Stinzenplanten werden vaak uit het buitenland gehaald en op landgoederen aangeplant. Er zijn ook Stinzenplanten van Nederlandse afkomst.

Al redelijk aan het begin van de wandeling kwamen we de eerste Stinzenplant tegen: daslook. De planten stonden nog net niet in bloei; de bloemknoppen waren nog gesloten maar zichtbaar. Daslook ruikt naar knoflook en wordt vaak gebruikt om pesto van te maken, maar kan ook gebruikt worden salades en soepen.

Cecile gaf aan de hand van de bijenkaart een korte uiteenzetting over bijen hommels en zweefvliegen zodat we zouden herkennen wat we tegenkwamen. Er zijn in Nederland ongeveer 350 verschillende soorten wilde bijen. Maar gezien het weer zullen we niet veel bijen tegenkomen; met 10 graden en harde wind is het voor bijen te koud om lekker te vliegen en stuifmeel te zoeken.

Tijdens de wandeling kwamen we naast de diverse Stinzenplanten ook nog een keverorchidee en wijngaardslakken tegen. De slakken klommen naar boven in bomen. Naast de daslook was er ook een groot gebied waar de sterhyacint bloeit. Een bijzonder waarneming was armbloedig look wat bloeide naast een bunker uit de 2^e wereldoorlog. Ook opvallend was het zilveren boomkussen. Het is een slijmzwam die het hele jaar voorkomt maar met name in het voorjaar goed te zien is op dode bomen, meestal loofbomen.

Tijdens de wandeling kom je ogen tekort want er is altijd wat te zien en de enthousiaste gidsen schromen dan ook niet om meteen meer informatie over een gevonden plantje te geven.

Stinzenplanten bloeien voornamelijk in het voorjaar en verdwijnen daarna, om zich op te maken voor ondergrondse voortplanting voor een volgende jaar. Naast de eerdergenoemde daslook hebben we ook de bostulp en sleutelbloem gezien. De laatste bloeiden een beetje verscholen op een heuvel. Tijdens de hele rondleiding zijn er drie hommels gesignaleerd; aard- en veldhommel. Op plaatsen waar de gidsen tijdens hun voorverkenning bijen hadden gezien was nu niets waar te nemen. Na een rondwandeling van ruim 2,5 uur met diverse waarnemingen en informatie rijker kwamen we weer bij restaurant de Veldkeuken. Na een bedankje aan de gidsen ging eenieder koud maar voldaan weer op huis aan.

Wil je meer weten over Amelisweerd en de daar groeiende Stinzenplanten raadpleeg dan ook Wikipedia. Hier kun je ook een uitgebreide lijst van Stinzenplanten vinden en uitleg hierover.

Website

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Stinsenplant>

Beleef de natuur

GRIJZE ZANDBIJ

GALLEN VAN DE KNIKKERGALWESP IN EIK, MAN

NALASSUS LAEVIOCTOSTRIATUS

WEIDEHOMMEL, KONINGIN

VOORJAARSKORTVLEUGELMOT, MAN

BOSBANDZWEEFVLIEG, MAN

